

26.2.2020

Älyverkkoforum / 5. kokous

Aika: 3.2.2020 klo 13.00-15.30

Paikka: Energiavirasto,
Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Neuvotteluhuone Monitoimi B

Osallistujat: Veli-Pekka Saajo (Energiavirasto, pj.), Olli Taipale (Energiavirasto, sihteeri), Jori Sääntti (Energiavirasto), Elina Hautakangas (TEM), Tatu Pahkala (TEM), Kaija Savolainen (Omakotiliitto), Risto Lindroos (Fingrid), Riina Heinimäki (ET), Ina Lehto (ET), Pasi Kuokkanen (ElFi), Matts Almgren (Kiinteistöliitto), Toivo Hurme (Paikallisvoima) ja Marko Silokoski (Rauman energia)

Esiintyjä: Pierre Bivas (Voltalis/USEF)

Kokousmuistio

1. Asialistan hyväksyminen

- Älyverkkoforum hyväksyi esitetyn asialistan

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- 12.12.2019 pidetyn Älyverkkoforumin 4. kokouksen pöytäkirjaan oli tullut muutospyyntö 29.1.2020
 - Muutospyyntö kosketti pöytäkirjan kappaleen 4 seuraavaa virkettä: *"Kiinteistön oman mittarin ohjausmahdollisuutta ei tulisi unohtaa, keskittyen pelkästään kiinteistöautomaatioon."*
 - Muutoksessa pyydettiin viestimään vuosina 2016-2018 toimineen Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman älyverkkotyöryhmän linjausten mukaisesti: *"Viestinnässä tulisi huomioida asianmukaisella tavalla sekä mittarin oma ohjausmahdollisuus että kiinteistöautomaatio"*.
- Ehdotettu muutos päätettiin kirjata älyverkkoforumin 5. kokouksen pöytäkirjaan, ja älyverkkoforumin 4. pöytäkirja hyväksyttiin.

3. USEF/Voltalis esittelee kantojaan itsenäisen aggregaattorin roolista markkinoilla CEP:n perusteella

- Älyverkkoforumin kokoukseen kutsuttiin yksi asiantuntija esittämään näkemyksiä itsenäisen aggregaattorin roolista sähkömarkkinoilla. Esitysmateriaali on saatavilla viraston internet-sivuilta.

Pierre Bivas

- Esiintyjä Pierre Bivas oli kohdentanut esityksensä sisällön koskemaan erityisesti kysyntäjoustopuiston kysymyksiä regulaation näkökulmasta.

26.2.2020

- Esityksessä kuvattiin, miten hinnanmuodostamiseen käytettäviä kysyntä- ja tarjouskäyristä erityisesti kysyntäkäyrästä voitaisiin poistaa eksplisiittinen kysyntäjousto, jolloin implisiittiselle kysyntäjoustolle saadaan korkeampi hinta ja näin parempi tuotto itsenäiselle aggregaattorille.
- CEP mahdollistaa joustojen kompensoimisen, mutta ei ota kantaa siihen, kuka kompensoinnin maksaa. Bivasin näkemys oli, että ei ainakaan itsenäinen aggregaattori
- Bivasin ratkaisussa joustojen määrä arvioidaan olettamalla, että kulutus olisi pysynyt täysin vakiona ilman joustoa. Ns. baseline olisi siis jatkuvasti sillä tasolla, millä kulutus oli juuri ennen joustohetkeä.
- Esityksessä todettiin itsenäisten aggregaattoreiden ansaintalogiikan toimivan ainoastaan vuorokausimarkkinoilla kaupankäyntivolyymin ansiosta. Esiintyjän mukaan muiden markkinapaikkojen kautta toteutetut joustot eivät nykyisellään tarjoa tarpeeksi houkuttelevaa markkinaa aggregaattorille
- Lisäksi esityksen ohessa Bivas kävi läpi lyhyen otteen puhtaan energian paketin kirjauksista ja niiden tulkitsemisesta.
- Esityksen jälkeisessä keskustelussa nousivat esille seuraavat asiat:
 - Aggregaattorin mahdollisuuksista osallistumisesta vuorokausi- ja reservimarkkinalle, Itsenäisen aggregaattorin vastuut ja velvollisuudet, implisiittisen ja eksplisiittisen kysyntäjoustopien eroista sekä kulutuskäyttäytyminen
 - Esityksessä esitetyt ajatukset joustojen hyötyjen laskennasta perustuen kysyntäkäyrän siirtymiseen nähtiin epätarkkoina tai vääristyneinä
 - Toimintatapa, jossa aggregaattori ei itse maksaisi korvauksia aiheuttamistaan tasevirheistä muille toimijoille, antaa todennäköisesti aggregaattorille liiallista hyötyä.

4. Energiavirasto esittelee NordREG:n kannanottoa aggregaattoreiden roolista markkinoilla

Energiaviraston Jori Sääntti esitteli NordREG:n valmistelemaa kannanottoa aggregaattoreiden roolista markkinoilla. Esitysmateriaali on saatavilla viraston internet-sivuilta.

- Esityksen aluksi Sääntti korosti, että esitys perustuu NordREG:n kannanoton luonnosversioon, ja lopulliseen kannanottoon voisi vielä tulla muutoksia
- NordREG:n kannanoton tavoite on luoda yhtenevä malli kulutusjoustoja ja itsenäiseen aggregointiin Pohjoismaissa
 - NordREG:n tulkinnan mukaan CEP:n edellytys on, että itsenäinen aggregointi pääsee osallistumaan kaikille markkinoille. Pääsy ei kuitenkaan ole itseisarvoista, vaan kaikkien ratkaisujen tulisi tuottaa hyötyä.
- Keskeisiä haasteita CEP:n vaatimusten suhteen ovat erityisesti tasevastuun järjestäminen, joustojen kompensointi, sekä joustojen todentaminen
 - NordREG:n paperi antaa yhteiset suositukset lainsäätäjille näihin haasteisiin liittyen.
- Esityksessä keskustelua herättivät erityisesti seuraavat asiat:
 - Selkeän termistön harmonisointi. Forumissa nähtiin ensiarvoisen tärkeää, että termistöt kaikissa hankkeissa on ymmärretty samalla tavalla. Erityisesti itsenäisen aggregaattorin ja kysyntäjoustopien aggregaattorin käsitteet ymmärretään usein väärin ja sekoitetaan keskenään

26.2.2020

- CEP:n lähtökohtana on poistaa esteitä kysyntäjoustop osallistumiselle markkinoille. Forumissa käytiin keskustelua itsenäisen aggregaattorin kompensatiovaihtoehdoista.
- Aggregaattoreiden osallistuminen eri markkinapaikoille. Forumissa nähtiin eri markkinapaikkojen vaatimukset niin eriäviksi toisistaan, että baseline-malleja tarvitaan useita eri tilanteisiin sovellettavaksi.
- Älyverkkoforum kävi näiden asioiden lisäksi vilkasta keskustelua markkinaosapuolten avointen ja kiinteiden toimitusten vastuista ja velvollisuuksista, itsenäisen aggregaattorin kaupankäynnistä, lämpökuormien joustop riippuvuuksista muihin lämmönlähteisiin ja alamittausten tarpeellisuudesta joustop todentamisessa sekä kysyntäjoustop kompensatiohyödyn socialisoimisesta kannustimen muodossa.
- Keskustelussa nousi myös esille se, että Ruotsin ministeriö on aktiivinen CEP:n vaatimusten implementoinnissa. Tämä herätti huolta siitä, voiko Ruotsi linjata jo jotain reunaehtoja lukkoon siten, että se vaikuttaa muiden alueen maiden mahdollisuuksiin lainsäädännön implementoinnissa.

5. Aggregaattorit markkinoilla – keskustelu 3. ja 4. kohdan esitysten sekä TEM lyhyen alustuksen pohjalta

- Erillistä alustusta asialistan kohtaan 5. ei ollut ja todettiin, että tämä aihe on keskusteltu jo asialistan kohdissa 3. ja 4.

6. Älyverkkoforumin seuraava kokous

- Seuraava kokous pidetään 26.3.2020 klo 12:00
- Teemat kokoukseen tarkentuvat myöhemmin

7. Muut asiat

- Ei muita asioita

8. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen aikataulussa